

WSPOMNIENIE

Prof. dr. hab. nauk med. Mieczysław Metzger 1920–1984

W tym roku przypada setna rocznica urodzin mojego Taty, prof. dr. Mieczysława Metzgera, urodzonego 30.08.1920 r. w Przemyślu, wybitnego mikrobiologa i immunologa, cenionego w kraju i za granicą, którego osobę i osiągnięcia chciałabym przywołać w tym krótkim wspomnieniu.

Prof. Metzger ukończył wydział lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w marcu 1949 r. Po odbyciu stażu w Klinice Chirurgicznej U.J. i w Szpitalu Powiatowym Cieplicach Śl., we wrześniu 1949 r. podjął pracę w Zakładzie Mikrobiologii Lekarskiej Śląskiej Akademii Medycznej w Rokitnicy, pracując równocześnie przez 3 lata w Szpitalu Miejskim w Bytomiu w charakterze asystenta.

Od 1954 r. aż do śmierci w 1984 r. pracował w Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda we Wrocławiu i równocześnie do 1962 r. w Zakładzie Mikrobiologii Lekarskiej Akademii Medycznej we Wrocławiu.

Stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskał 22 czerwca 1957 roku za rozprawę doktorską zatytułowaną „Badania nad budową antygenową pałeczek *Shigella boydi*, ze szczególnym uwzględnieniem ciepłochwiejnych antygenów”, której promotorem był prof. dr hab. nauk med. Stefan Ślopek.

Kolejne etapy Jego kariery naukowej to uzyskanie tytułów: docenta w 1959 r., profesora nadzwyczajnego w 1965 r. oraz profesora zwyczajnego w 1979 r.

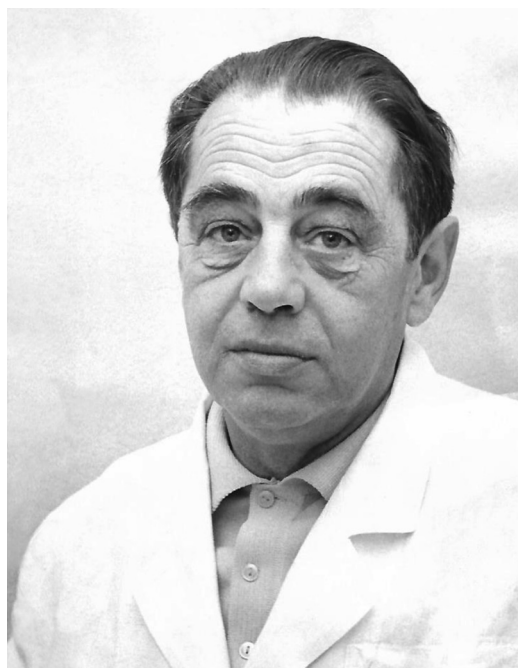
Od 1953 r. poświęcił się wyłącznie pracy naukowo-badawczej, w której można wyróżnić dwa zasadnicze okresy.

W pierwszym okresie Jego zainteresowania koncentrowały się wokół zagadnień związanych z biologią, diagnostyką i epidemiologią pałeczek *Shigella*, czego dowodem jest Jego rozprawa doktorska.

W drugim – od 1959 r. prowadził badania nad biologią i strukturą antygenową krętków białych oraz immunologią zakażenia kiłowego.

W obu tych okresach dokonał licznych odkryć o znaczeniu poznawczym i praktycznym.

Do najistotniejszych osiągnięć należy zaliczyć wykazanie znamiennego wpływu niektórych enzymów

mukopolisacharolitycznych na kinetykę immobilizacji krętków białych, a także wyniki uzyskane w badaniach nad istotą i mechanizmem działania neuraminidazy, enzymu rozkładającego powierzchniowe i nieantygenowe składniki krętka białego, blokujące penetrację przeciwciał do głębiej leżących receptorów. Odkrycie tych zjawisk pozwoliło prof. Metzgerowi na opracowanie własnej modyfikacji odczynu unieruchamiania krętków, opisanego przez Nelsona i Mayera.

Modyfikacja ta jest znana w skali światowej pod nazwiskiem jej autora i została wprowadzona do diagnostyki serologicznej w licznych laboratoriach krajowych i zagranicznych.

Szczególną wartością mają badania prof. Metzgera nad strukturą antygenową *Treponema pallidum* oraz te Jego dokonania, które w dużej mierze pozwoliły na wyjaśnienie roli immunologicznej odpowiedzi komórkowej w patogenezie zakażenia kiłowego i w ochronie przeciwkiłowej.

Prof. M. Metzger, już jako kierownik Laboratorium Mikrobiologii Lekarskiej w IITD PAN we Wrocławiu,

prowadził wraz ze swoim zespołem, szeroko zakrojone badania nad odpowiedzią komórkową w przebiegu kiły doświadczalnej u królików oraz przebiegiem kiły u królików w warunkach immunosupresji.

Jego aktywność była skierowana na immunologię zakażeń krętkiem bladym. Prowadził też próby uzyskania szczepionki na ten patogen.

Uzyskane przez Niego wyniki badań dotyczące biologii krętków białych i immunologii zakażenia kiłowego, wprowadziły prof. Metzgera do grona najwybitniejszych syfilidologów eksperymentalnych.

Swoją wiedzę i doświadczeniem chętnie się dzielił i przekazywał ją młodym uczonym, a pod Jego kierunkiem jako promotora zostało zrealizowanych i obronionych 5 rozpraw doktorskich.

Aktywnie reprezentował polską mikrobiologię i immunologię na kongresach, m.in. w Waszyngtonie i Brighton, na licznych zjazdach, sympozjach, konferencjach naukowych w kraju i za granicą.

Wyrazem uznania dla prof. Metzgera było m.in. zaproszenie Go przez ministra zdrowia USA do przeprowadzenia konsultacji prac badawczych z zakresu immunologii kiły, prowadzonych w różnych ośrodkach naukowych na terenie Stanów Zjednoczonych. Trzy amerykańskie uniwersytety: University of Columbia, University of Michigan, University of California zleciły Mu opracowanie ocen całokształtu dorobku naukowego swych pracowników.

Był członkiem Komitetu Ekspertów WHO ds. chorób wenerycznych i treponematoz, a także Międzynarodowego Towarzystwa Taksonomii i Nomenklatury Bak-

terii, Szwedzkiego Towarzystwa Dermatologicznego, Towarzystwa Paula Ehrlicha we Frankfurcie n/Menem.

W czasie swojej wieloletniej pracy w Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN prof. Metzger pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji. Był kierownikiem Laboratorium Mikrobiologii Lekarskiej, Ośrodka Badawczo-Diagnostycznego dla chorób wenerycznych, członkiem Rady Naukowej Instytutu, członkiem Komitetu Mikrobiologii PAN, Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów, przewodniczącym Wrocławskiego Oddziału Towarzystwa, wiceprzewodniczącym Zarządu Głównego Towarzystwa, członkiem Polskiego Towarzystwa Immunologicznego, członkiem zwyczajnym Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, członkiem Komitetu Redakcyjnego „Postępy Higieny i medycyny Doświadczalnej” oraz Archivum Immunologiae et Therapiae Experimentalis, delegatem Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów do Europejskiej Federacji Towarzystw Mikrobiologicznych.

Prof. Mieczysław Metzger był wybitnym polskim naukowcem, o szerokiej wiedzy, dociekliwości, wybitnej inteligencji, fascynującej osobowości i dużym poczuciu humoru, z łatwością nawiązywał kontakty z ludźmi. Był człowiekiem uczciwym i prawym.

Miał żonę – Marię, mgr farmacji, córkę – Annę – lekarza-laryngologa, syna – Tadeusza – dr. inż. mech.

Czas wolny lubił spędzać w swoim domku w Szklarskiej Porębie, z rodziną i ukochanym psem.

Zmarł nagle 15.05.1984 r.

Córka – Anna